

EDİTÖRDEN | EDITORIAL

Değerli Okurlarımız,

Usul dergimizi, bir önceki sayıda ifade ettiğimiz gibi yeni adresimizde; İstanbul Sabahaddin Zaim Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi olarak yayımlıyoruz. Geçen sayıda belirtilen “yeni ve eski ekip, daha güçlü kadro ve takım anlayışıyla çalışma” vurgusu aynen devam etmektedir. Dergimizi daha ileri seviyelere çıkarma hedefini gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Allah’a hamd olsun ki, bu sayıdaki makale sayımız öncekinin iki katını aşmış durumda. Bu durum dergimizin akademik camiada ilgiye mazhar olduğunu göstermektedir. Ancak hakem onayı alan makaleler, dergimizin fiziki boyutları dikkate alınarak seçildiği için hepsine bu sayıda yer veremiyoruz.

Dergimiz yeni sayısı ile karşınızdadır. Birçok üniversiteden gelen Türkçe ve İngilizce yazılarla zengin bir içeriğe sahip olan dergimizin bu sayısında toplam on iki makale ve üç kitap tanıtımı yer almaktadır.

İlk makale, Dr. Selim Argun’un, “Fuat Sezgin’in Hayati ve İlmî Mirası Üzerine Düşünceler: İslam Bilim Geleneğini Yeniden İhya Etmek” başlıklı yazısıdır. Hayatını İslam bilim tarihine adayan Türk âlimi Fuat Sezgin’i ele alan makalede, Fuat Sezgin hakkında biyografik bilgiler sunmanın yanında, onun oryantalist gelenekle olan ilişkisi ele alınarak kendisinin bir 'Oryantalist' olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceği sorusuna cevap verilmeye çalışılmaktadır.

Dr. Sümeyye Sevinç’e ait olan makale “Tûfi’nin *el-İşârâtü’l-İlâhiyye* Adlı Eserinin Dirâyet Tefsiri Olarak Kabulü Meselesi” adını taşımaktadır. Yazar, makalenin, eserin özgün yönünün ve tefsir açısından değerinin tespit edilmesini amaçladığını ve araştırmada söz konusu eserin bir Kur’ân tefsiri değil; usûl kaidelerinin Kur’ân merkezli ortaya konulduğu bir tür Kur’ân ilimleri çalışması olduğu sonucuna varmaktadır.

Dr. Öğr. Üyesi Ali Aytekin’in “İmam Ebû Hanîfe’nin İbadetler Konusunda Yalnız Kaldığı Bazı Görüşleri ve Bunların Tahlili” başlıklı makalesinde, bazı meselelerde İmam Ebû Yûsuf ve İmam Muhammed gibi öğrencileri ile diğer mezhep imamlarından farklı düşünen İmam Ebû Hanîfe’nin ibadetler konusunda yalnız kaldığı görüşleri ele alınmakta ve bunların tahlili yapılmaktadır.

“Mudârabede Tarafların Kâr Üzerindeki Haklarının Hukukî Niteliği” başlıklı makale, Arş. Gör. Cemal Kalkan tarafından kaleme alınmıştır. Yazar, Hanefî fûrû-ı fıkıh kaynakları üzerinden hakların hukukî niteliğini ayrıntılı olarak ele almakta, tarafların kârlar ve mudârabe temelli çalışan katılım hesabı kârı üzerinde yapılacak tasarruflara ilişkin sınırı belirlemeye çalışmaktadır.

Yüksek Lisans öğrencisi Meryem Manav ve Dr. Öğr. Üyesi Salih Kumaşa ait olan makale, “İslâm ve Türk Ceza Hukuku’nda Suçlu Yakınlarının Mağduriyetini Giderici Bazı Hükümler” adını taşımaktadır. Makalede, suçlu yakınlarının mağduriyetini asgariye indirme amacıyla yapılabilecek bazı özel düzenlemeler önerilmektedir.

“Mutlak Otoritenin Muhafazası Sorunsalı: İsmet İnancı Konusunda Mezhepsel Bir Analiz” adlı makale, Dr. Öğr. Üyesi Reyhan E. Başaran’a aittir. Yazar, Ehl-i Sünnet ve Şia’ya göre ismet kavramının mahiyetini ve bu kavrama yüklenen misyonu irdelemektedir.

Dr. Esra Kılavuz Eser tarafından kaleme alınan “17. Yüzyıl Osmanlı Şeyhülislamlarından Çatalcalı Ali Efendi’nin Hayatı ve Fetvaları Üzerine Bazı Mülâhazalar” başlıklı makalede ise adı geçen eser hakkında derleniş süreci tespit edilmeye ve literatürde yer alan bilgiler tekrar gözden geçirilmeye çalışılmaktadır.

Doktora öğrencisi Sevim Gelgeç’e ait olan “Kur’ânî Üslup Açısından Ashâb-ı Kehf Kıssası” isimli makalede, Ashab-ı Kehf kıssasının, nüzul ortamında nasıl ve ne şekilde bilindiği, kıssa-sîret ilişkisi ve Allah’ın kıssayı anlatma tarzı/biçimi üzerinde durulmakta; kıssanın temel amacı olan yasalara ve bir grup insanın tevhit mücadelesine dikkat çekilmektedir.

“İbn Kuteybe’nin Kırâat İlminin Bazı Problemleri Konularına Yaklaşımı” adlı makale, Dr. Öğr. Üyesi Ali Temel’e aittir. Yazar, makalesinde İbn Kuteybe’nin sahâbenin kıraatlerdeki ihtilafı, sahâbe mushafalarında görülen farklılıklar, kıraat imamlarının kıraatlerdeki ihtilafı ve mushaf metninde gramatik hatalar olduğuna delalet eden rivayetler gibi kırâat ilminin bazı problemleri meselelerine yaklaşımını ortaya koymaktadır.

“Didaktik Manzûmeler Vasıtasıyla Tecvîd Öğretimi” başlıklı makalesinde, Doç. Dr. Yaşar Akaslan, çalışmasında, tecvîd sahasında oldukça rağbet görmüş bazı didaktik manzûm metinlerin önemini tespit etmekte ve tecvîd konulu manzûmelerden bazı örnekleri ele almaktadır.

Yüksek Lisans öğrencisi Nurşen Altundağ ve Doç. Dr. Osman Aydınli'ya ait olan "Endülüs Emevi Devleti'nde Birinci Büyük Fitne Döneminin (El-Fitnetü'l-Kübra) Başlıca Sebepleri" başlıklı makalede, devleti neredeyse dağılmanın eşiğine getiren ilk büyük fitne döneminin ortaya çıkmasına yol açan sebepler farklı açılardan incelenerek ortaya konulmaktadır.

Dr. Öğr. Üyesi Zuhâl Dağ'ın "Hanefî İlet Teorisinde Asıla Özgü Vasıflar ile Ta'lîlin İmkânı" adlı makalesi dergimizin on ikinci/son yazısıdır. Yazar, Hanefî usûlcülerin çoğunluğuna karşılık Alâeddin es-Semerkindî ve Lâmişî gibi usûlcülere göre bu nitelikte vasıflar ile ta'lilde bulunmanın câiz olduğunu, ihtilafın dayandığı hususları tespit ve tahlil etmektedir.

Dergimizin kitap tanıtımları bölümünde; Muhammet Varelcî'nin Mehmet Sait Arvas'a ait "Fıkıh Usûlü Kelâm İlişkisi -Hicri VII. Asra Kadar Hanefî Usûlü Bağlamında-", Tamer Yıldırım'ın Mustafa Kamil Muhammed'e ait "Müslüman Kimlik Üzerine Seyyid Kutub ile Hikâyemiz" ve Begüm Büşra Köker'in Samir Amghar'a ait "Bugünkü Selefilik & Batı'da Mezhep Hareketleri" adlı kitaplarının tanıtım ve değerlendirmelerini bulacaksınız.

Usul dergisinin 34. sayısının hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlarımıza, alan editörlerimize, hakem olarak görev yapan tüm akademisyenlerimize makalelere verdikleri değerli katkılar nedeniyle Dergimiz ve Yayın kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Recep CİCİ

Editör